

Liikenne- ja
viestintäministeriö

Nuorten kuljettajien liikennekäyttäytyminen

Valtakunnallinen Tapaturmapäivän seminaari, Vaasa 13.8.2010

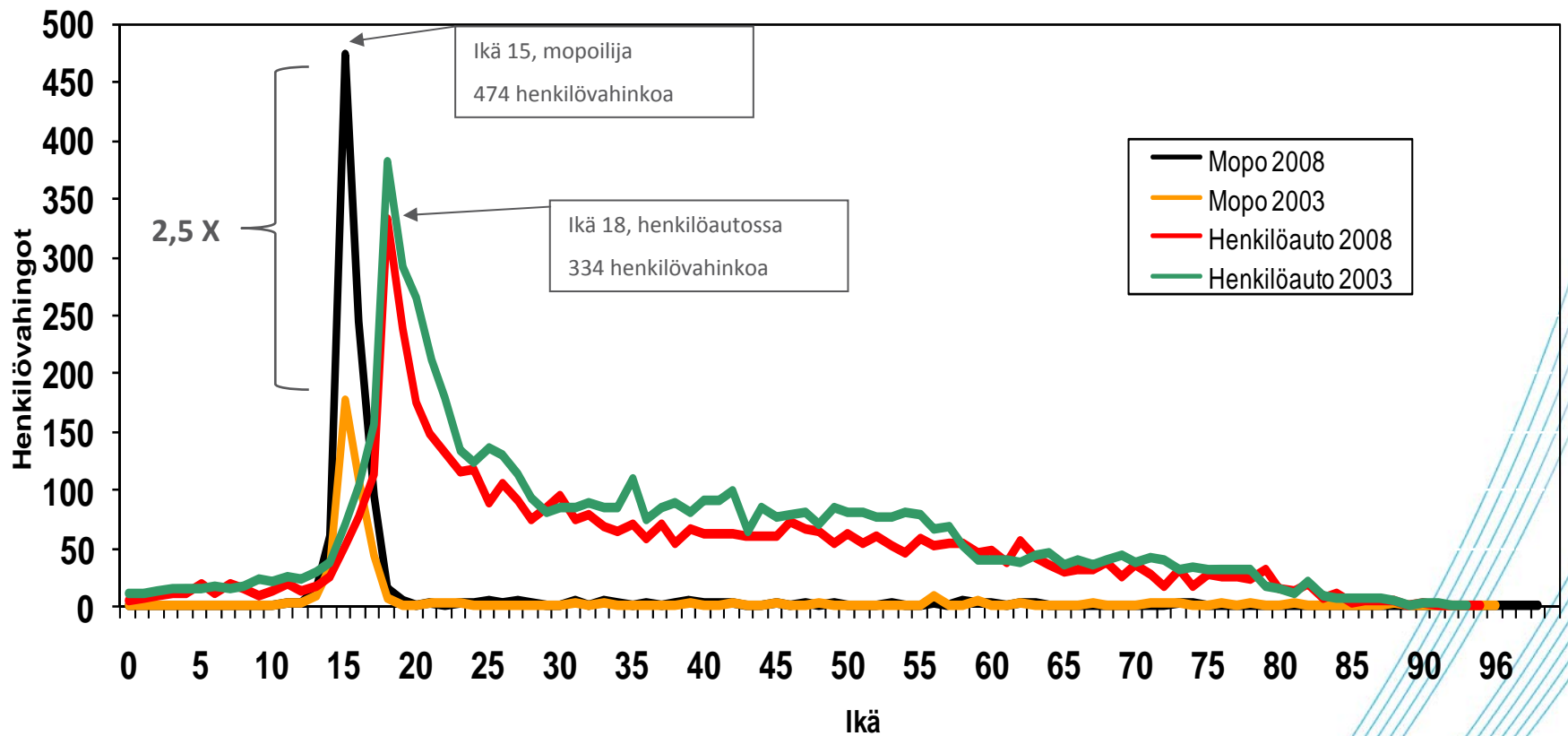
Yli-insinööri Marcus Merin, liikenne- ja viestintäministeriö

Nuorten (15–24-vuotiaiden) liikenneturvallisuudesta

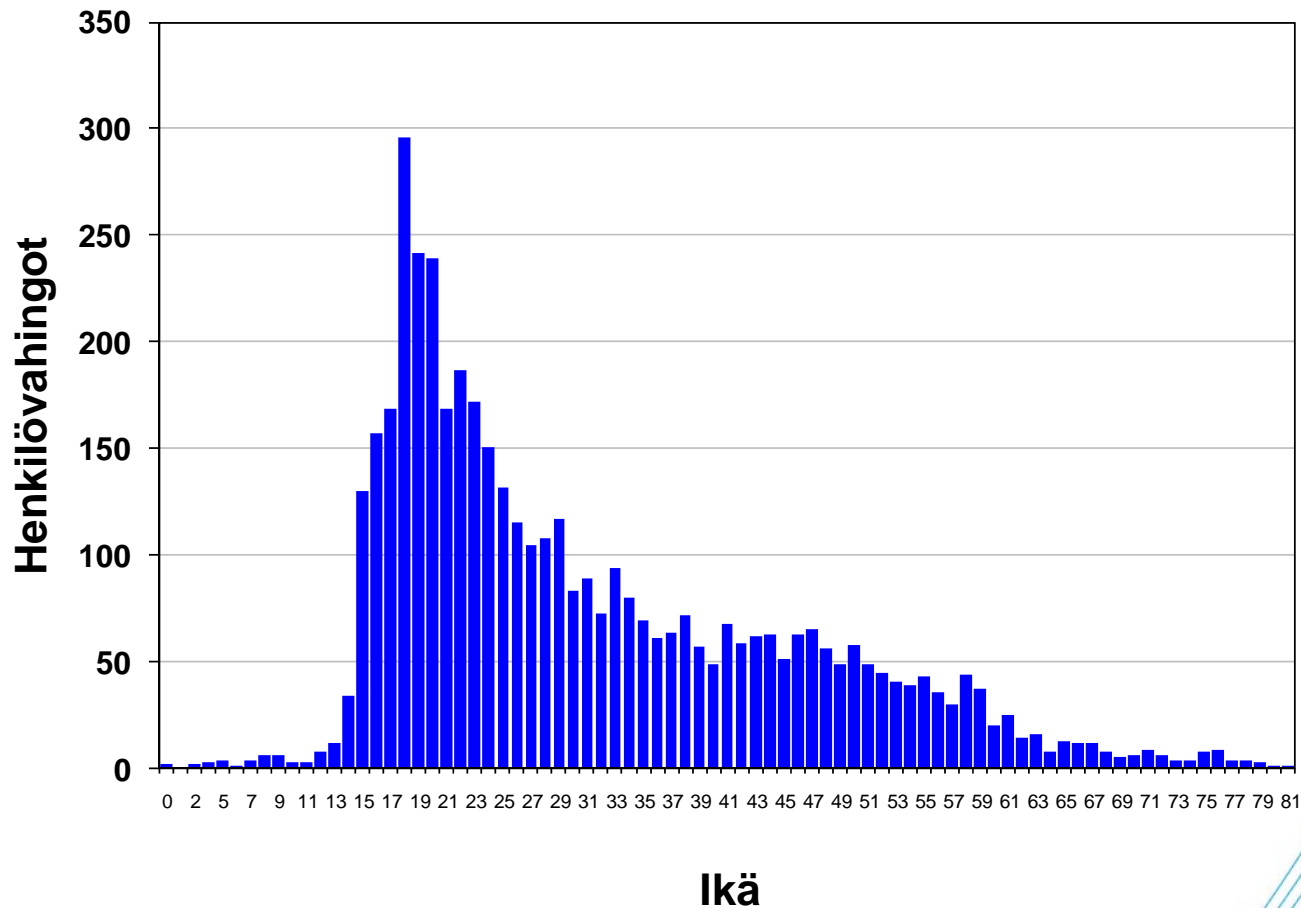
- Viime vuosien myönteisestä liikenneturvallisuuskehityksestä huolimatta nuorten, 15–24-vuotiaiden, kuolemat ja loukkaantumiset eivät ole vähentyneet.
- Joka neljäs tieliikenteessä menehtynyt ja joka kolmas loukkaantuneista on nuori. Nuorten riski joutua auton kuljettajana kuolonkolariin on kolminkertainen muihin kuljettajiin verrattuna.
- Eniten henkilövahinkoja nuorille tapahtuu mopolla ja henkilöautolla liikuttaessa. Heille sattuu myös eniten alkoholionnettomuuksia.
- Nuorten vakaviin onnettomuuksiin liittyy tyypillisesti kova vauhti, alkoholin käyttö ja se, että turvavöitä ei ole kiinnitetty.

Mopoilijoiden ja henkilöautoilijoiden henkilövahingot iän mukaan vuosina 2003 & 2008

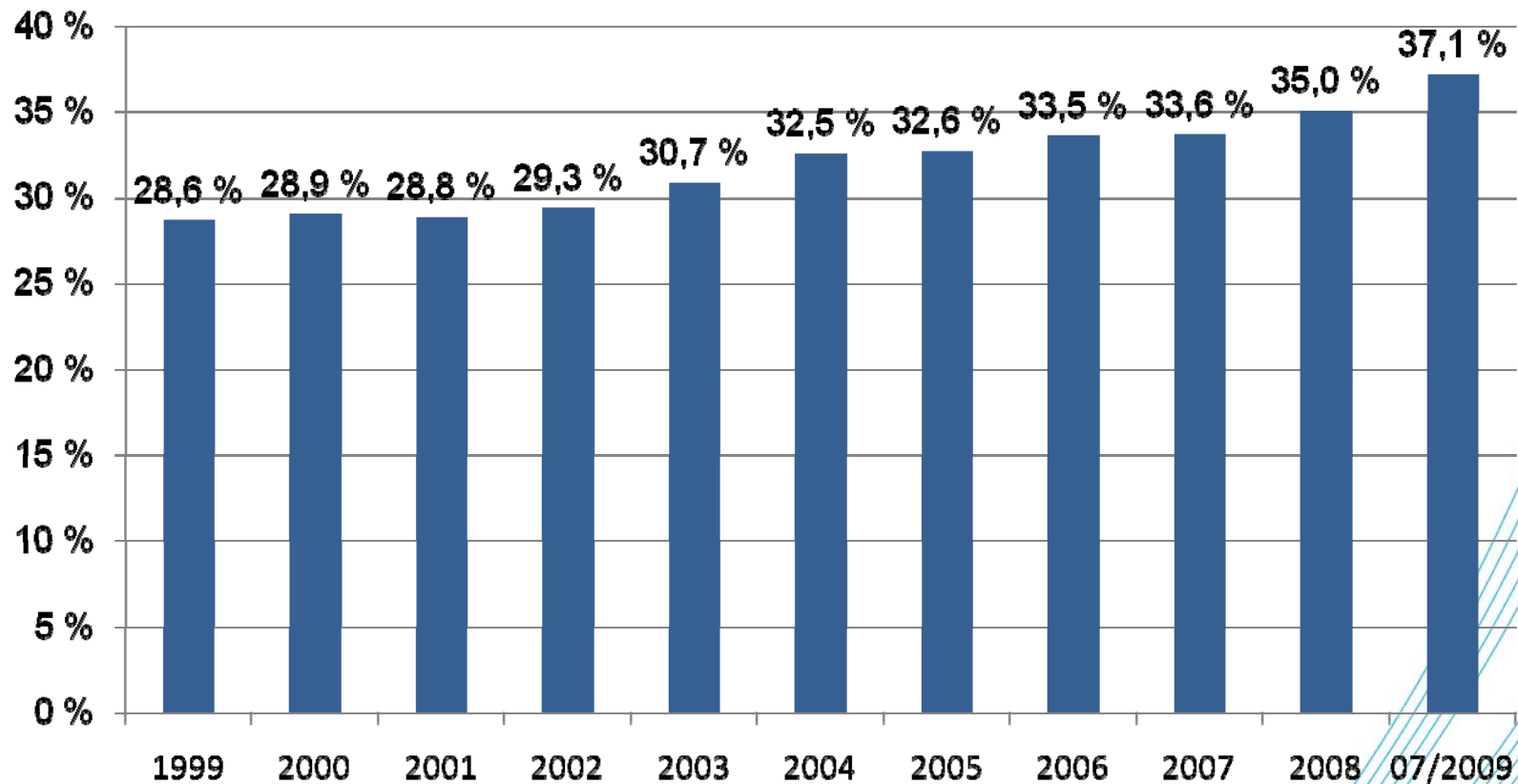
Lähde: Tilastokeskus ja Liikenneturva.

Henkilövahingot rattijuopumustapauksissa vahingoittuneen iän mukaan

Lähde: Tilastokeskus ja Liikenneturva, kumulatiivinen kertymä 2005-2008.

Nuorten 15-24-vuotiaiden henkilövahinkojen osuus kaikista henkilövahingoista

Lähde: Tilastokeskus ja Liikenneturva, 2009 tammi-heinäkuun ennakkotieto

Nuorten kuljettajien liikenneturvallisuus, työryhmän mietintö (LVM 20/2010)

TYÖRYHMÄN TAVOITTEITA JA TEHTÄVIÄ

- Arvioida konkreettisia toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan nuorten turvallisuutta mopoilijoina ja henkilöautossa.
- Arvioida mopoilun turvallisuutta parantavia tekijöitä, erityisesti mopojen virittämisen vähentämiseen tähtääviä toimia.
- Arvioida uusille auton kuljettajille mahdollisia kuljettajakohtaisia rajoituksia
- Selvittää mahdollisuudet tehostaa uusille kuljettajille rikkomuksista määrättäviä seuraamuksia, esimerkiksi ajokieltojen tehostamista.
- Kuulla nuorisojärjestöjä ja tutkijoita

Asiantuntijoiden ja nuorten kuuleminen

Työryhmä selvitti nuorten kuljettajien liikenneturvallisuuteen liittyviä taustatekijöitä sekä näkökohtia ja toimenpideideoita kahdessa kuulemistilaisuudessa.

- I. Keskustelu nuoriso- ja perhealan, alkoholivalistuksen sekä liikennealan asiantuntijoiden kanssa
 - Tavoitteena saada tietoa nuorten käyttäytymisestä ja hyviksi havaituista toimintatavoista nuorten tavoittamiseksi ja nuoriin vaikuttamiseksi.
- II. Keskustelu nuorisojärjestöjen ja sellaisten tahojen kanssa, jotka toimivat nuorten keskuudessa ja joilla kokemusta nuorten kanssa toimimisesta.
 - Pyrittiin selvittämään nuorten tunteja ja näkemyksiä nuorten kuljettajien liikenneturvallisuudesta ja siitä, miten sitä voitaisiin parantaa nuorten omatoimisuuteen perustuvilla keinoilla.

Näkemyksiä kuulemistilaisuuksista

- Säännöt tunnetaan, mutta onnettomuusriskejä ja seurauksia ei.
- Nuoret vahvemmin mukaan liikenneturvallisuustyöhön. Omatoimisuuden kannustaminen sekä uusien menetelmien hyödyntäminen (ryhmäkeskustelut ja vertaisopetus). Vanhempien rooli ja esimerkki.
- Yksinomaan nuoriin kuljettajiin kohdistuvia rajoituksia ei pidetty perusteltuina. Itsenäisyyttä kohti kasvavaa nuorta tulisi kannustaa kantamaan vastuuta.
- Mahdollisten rajoitusten on liityttävä rikkomuksiin.
- Asennekasvatuksen ja koulutuksen roolia painotettiin. Tärkeänä pidettiin nuorten, kodin, koulujen ja järjestöjen yhteistyön merkitystä ja erilaisten toimintatapojen monipuolista käyttämistä ja liikenteen turvallisuusasioiden jatkuvaa ylläpitämistä.
- Pakollisen mopokorttikoulutuksen tarve. Nuori tarvitsee sekä tiedollista ja taidollista että asenteisiin vaikuttavaa opetusta. Tarvitaan keinoja vahvistaa vanhempien tietämystä mopoilun riskeistä ja mopojen virittämisen seurauksista.

Keskeiset johtopäätökset ja näkemykset

- Nuoria ei tule nähdä vain liikenteen ongelmana vaan heillä on myös tärkeä rooli liikenteen ongelmien ratkaisemisessa.
- Nuoria ei tule nähdä yhtäläisenä joukkona eikä heidän ongelmiaan voida ratkaista yksittäisillä toimenpiteillä.
- Työryhmä ei pidä perusteltuna kaikkien nuorten liikkumisen rajoittamista. Nuorilla on oltava mahdollisuus harjaannuttaa ajotaitoaan erilaisissa olosuhteissa.

Nuorten kuljettajien liikenneturvallisuus, työryhmän ehdotuksia I

- **Kuljettajakoulutuksessa ajo-opetuksen määrää lisätään.**
 - Autokouluissa ajo-opetuksen määrää lisätään.
 - Ensimmäisen ja toisen vaiheen väliin jäävää välivaihetta lyhennetään ja sen merkitystä korostetaan aktiivisena harjoittelu- ja itsearviointivaiheena.
 - Opetuslupaopetuksessa autokoulun ja kodin yhteistyötä lisätään.
- **Mopokortin saamiseksi pakollinen koulutus ja laajempi tutkinto**
 - Vanhemmat koulutuksen alussa mukaan keskustelemaan.
 - Tietopaketti perheille mopoilun riskeistä ja niiden seurauksista.
- **Uusien kuljettajien valvonnan ja rikkomusten tehoseuranta kaksi vuotta**
- **Turvalaitteiden käyttämättömyys mukaan ajokieltorikkomuksiin.**

Nuorten kuljettajien liikenneturvallisuus, työryhmän ehdotuksia II

- **Uusien kuljettajien puhuttelumenettelyn kehittäminen kokeiluna**
- **Uusille kuljettajille alkolukon käyttöpakko ensimmäisestä rattijuopumuksesta**
- **Seuraamustoimenpiteenä esim. GPS:ään perustuva ajoneuvon seuranta**
- **Kaikille kuljettajille 0,2 promillen rattijuopumusraja**
- **Liikennekasvatuksen asema perusopetuksessa ja toisen asteen opetuksessa varmistetaan**
 - Huomioon opetussuunnitelmassa ja opettajakoulutuksessa
 - Vähintään 4 tuntia kaikilla peruskoulun vuosiluokilla
 - Liikenneturvallisuus esillä myös koulun arvoissa ja toimintakulttuurissa
- **Nuoret mukaan vaikuttamaan liikkumisen turvallisuuteen**
 - Kehitetään vertaistoimintaan perustuvia toimintatapoja,
 - Käynnistetään vuoropuhelua nuorisjärjestöjen ja kuntien nuorisotyön kanssa,
 - Kannustetaan omatoimisuuteen mm. hyödyntämällä sosiaalista mediaa.